

Naše veselje

Priloga „Slov. gospodarja“ za deco.

Štev. 3.

24/IV. 37.

Letnik IV.

Aleluja!

Velika noč je!

Solnce se smeje z modrega nebesnega oboka in poljublja speča semenska zrnca v zemlji kakor mati svoje otročiče. In zrnca se bude iz zimskega spanja ter dvigajo svoja nežna stebelca v zahvalo proti nebu.

Za živali, ki so le težko pričakale konca zime, je sedaj napočila vesela doba. Bede in trpljenja je konec.

Zvonček je prikukal iz zemlje in ko je videl, da je zavladala pomlad, je prišel popopolnoma ven in začel veselo pozvanjati. Druge cvetice so čule te mile glasove in so

pohitele, katera bi se prva grela na solncu. — Vse okrog je bilo polno veselja in življenja. Ptički so baš zapeli svoje najlepše pesmi — ko je naenkrat nastala velika tišina. Cvetice so nagnile svoje glavice k zemlji, ptički so gledali molče proti nebu, tudi vse druge živali so onemele. Kaj se je zgodilo?

Vest o vstajenju Zveličarja našega je šla skozi naravo in vsa živeča bitja so se razveselila lepih, krasnih dni, ki so se začeli.

Veselimo se še mi in zapojmo na veliko-nočno nedeljo svoj hvaležni: »Aleluja!«

Slomšekova berilca.

Slomšek se je rad posluževal živalske basni, če je hotel kaj učiti. Vedel je, da si človek dosti lažje kaj pomni, če dobi nauk v taki obliki, kakor pa če bi se mu le kaj po vrsti naštevalo.

Naše berilce se glasi:

Čebela in ovca.

Majhna čebela pribrenči k človeku in ga vpraša:

»Človek, ali imaš večjo dobrotnico med živalmi nego nas čebele?«

Človek jo pogleda in odgovori:

»Seveda jo imam.«

Čebela zopet vpraša:

»Kdo pa ti je večja dobrotnica nego čebela?«

Človek odgovori:

»Ovca mi je večja dobrotnica, nego si mi ti in tvoje sestre. Ovca mi daje toplo volno, ti le sladko strd. Volna pa mi je potrebnejša in koristnejša od sladke strdi. Vrh tega mi ovca radovoljno daje volno, ti, čebela, me pa pikaš. Ali ni ovca imenitnejša od tebe, čebela?«

Čebela molči in odleti.

A. M. Slomšek.

Kaj nam pove berilca? V prvi vrsti to, da moramo najprej iskati in vpoštevati to, kar nujno potrebujemo, potem šele pride na vrsto vse drugo.

Lókvci.

7.

Ko je odbila ura eno, tedaj je bilo videti, kako so začeli Lókvci delati. Mnogi so imeli velike vreče, katere so odpri, da je mogla solnčna svetloba do dna. Nato so pa vreče naglo zavezali in tekli z njimi v mestno hišo, da bi tam izsipali dan. Drugi so delali isto s pokritimi posodami, kakor

vnemo, da si od vročine niso mogli kaj in da so od utrujenosti skoro popadali po tleh. Uspeha so pa seveda imeli tako malo, kakor so ga imeli svoj čas velikani, ko so nagrmadili goro na goro, da bi prišli do neba. Zato so rekli nazadnje:

»No, lepa umetnost bi le bila, če bi se bilo posrečilo!«

Nato so odšli in so pridobili toliko, da so mogli iti na skupne stroške na vino in so se zopet poživeli.

8.

Lókvci so bili baš najbolj zaposleni, ko je prišel slučajno tuj popotnik skozi kraj in tudi mimo mestne hiše. Tam je stal dolgo časa. Gledal je in je odprl usta na široko in gledal je tako, da je pozabil usta zapreti. Skoro bi bil sam postal Lókvavec, tako si je belil glavo, kaj naj to vrvenje pomeni. Zvečer je sedel v gostilni in je vprašal čisto resno, če so kaj z vseni svojim delom dosegli. Ker so odkimali, je rekel:

»To je zato, ker niste zagrabili stvari pri pravem koncu. Jaz bi vam lahko dal dober nasvet!«

Lókvci so se razveselili, ker jim je pokazal tuji gost iskrico upanja. Obljubili so mu lepo nagrado vseh občanov, če jim hoče povedati ta svoj nasvet. Gostilničarju so naročili, naj pridno prinaša na mizo, tako da je bil tujec njihov gost in se je mastil brez beliča, kar je bilo tudi popolnoma v redu, ker so si ga postavili za novega stavbenika.

lonci, kotli, škafi in kar je še takega. Eden izmed njih je dajal dan z vilami v košaro, drugi pa z lopato. Na enega izmed vaščanov moramo še prav posebe opozoriti. Hotel je ujeti dan v mišjo past in ga tako

na zviti način spraviti v hišo. Vsak je pač pertopal tako, kakor mu je to narekovala njegova nora glava. In tako so delali ves ljubi dan, dokler je sijalo solnce, s tako

Drugega dne, ko je spet zasijalo zlato solnce, so odvedli tujega umetnika k občinski hiši ter so si jo ogledali prav natančno od zgoraj do spodaj, od spredaj in zadaj, zunaj in znotraj. Tedaj jim je velel tujec, naj se spravijo na streho in jo odkrijejo, kar so tudi takoj izvršili.

»Tako,« je rekel, »zdaj imate dan v hiši in ga lahko pustite notri, koliko hočete. Če vam več ne ugaja, ga lahko zopet izženete.«

Lókavci niso razumeli, da je s tem me-

nil, naj strehe več ne pokrijejo, ker bi bilo potem tako temno ko prej, ampak zadovoljni so bili z ureditvijo, sedeli so v hiši in so se celo poletje posvetovali. Tujec je sprejel denar, ga ni dolgo štel, temveč je odnesel pete ter je večkrat pogledoval nazaj, če morda ne hite za njim, da bi mu denar spet odvzeli. Nikoli ga ni več bilo nazaj in še danes ne ve nihče, od kod je prišel in kam je odšel. Samo toliko so vedeli Lókavci o njem povedati, da so ga nazadnje videli le od hrbtne strani.

Prva vijolica.

1.

Obšla sem vso okolico,
da našla bi vijolico —
Ha, tu je ena; oj veselje!
Izpolnjene so moje želje.

3.

V gredico te vsadila bom,
z vodo te pojila bom,
branila slane te strupene
in toče, da te ne zadene.

(J. Stritar.)

2.

Dovoli, oj cvetica, mi,
ti prva med sesticami,
izgrebla bom te z gručo celo,
skrbno, da te ne bo bolelo.

4.

Kar si želiš, imela boš,
pa cvela in duhtela boš;
domú zdaj urno kar mogoče,
da ti ne škodi solnce vroče.

Dežele brez snega.

Mnogo čujemo in čitamo o deželah, v katerih baje nikoli ne zapade sneg, torej o deželah, kjer je stalno toplo. Tam imajo deževni čas, ki pa je, kakor trdijo poznavalci, še dosti hujši ko najvišji sneg. Malokdo pa ve, da prav za prav ni dežele na svetu, kjer ne bi bilo nikoli snega. Tudi najbolj vroče dežele sveta so že videle sneg in posebno v Evropi ni dežele, v kateri ne pade sneg. Italija, Španija — boste takoj rekli. Počasi — v obeh deželah pade redno vsako leto sneg. Severna Italija ima po zimi vsako leto sneg, čeprav ne leži dolgo, in isto velja za Španijo kar za Pireneji.

Razmeroma malo snega ima proti pričakovanju Angleška. Enakomerno podnebje, ki vlada na tem otočju, le redko dopušča, da pade nekaj snega.

Malo snega ima tudi Belgija; sosedna Nizozemska pa je vsako leto na gosto pokrita s snegom.

Dežele večnega solнца so le v povestih. Vedno vroče ni niti v Srednji Afriki, niti v Indiji.

V Nemčiji je precej pokrajin, kjer ne pade dosti snega. Na južnem Bavarskem so n. pr. kraji, v katerih kako leto sploh ni snega. Isto je okoli Bodenskega jezera.

Znana radi pomanjkanja snega je Ženeva. Popotnik, ki ga ob Zenevskem jezeru preseneti sneg, ima že veliko smolo. Pač pa je tu včasih zelo mrzlo.

Pri nas je v vseh delih države precej snega razen v onih ob morju južno od Splita in na otokih.

Uganke.

1.

K nam hodi deklica vesela,
ko bliža se, povsod zvoní;
ves dan pohaja, nič ne dela,
od bratcev in sestic živi,
še drugim brani, da na polji
ne delajo in ne domá,
in vendar je po božji volji,
in človek sam jo rad ima.

2.

Kaj naš greje, ko je mraz,
in hladi, ko peče nas?

3.

Kaj čudna moja je navađa,
če mlada sem, ostanem mlada,
če stara, pa ostanem tudi;
in vendar se nihče ne čudi,
da se nič ne izprememim.

Oči imam, ne vidim nič;
ušesa, pa ne čujem nič,
in usta, pa ne govorim.

4.

Vkup živita brata dva,
vidita, kar svet ima;
vendar pa še brata brat
videl ni samo enkrat.

5.

Mati mila je rodila
detet, da jim ni števila;
lepo jih poji in pase,
slednjič vse pogoltné váse.
Vendar jih iz sebe dá,
kadar konec bo svetá.

J. Stritar.

Rešitev nalog.

1.

18	13	14	45
11	15	19	45
16	17	12	45
45	45	45	

2.

2	9	4	15
7	5	3	15
6	1	8	15
15	15	15	

3.

16	3	2	13	34
5	10	11	8	34
9	6	7	12	34
4	15	14	1	34
34	34	34	34	

V vseh treh slučajih je podan le po en način rešitve, številke pa se lahko razvrstijo tudi nekoliko drugače. Glavno je, da so uporabljene vse v posameznih nalogah označene številke, da ni katera izpuščena, odn. dvakrat vstavljena, in da so vodoravne in navpične vsote točno take, kakršne so zahtevane v nalogi.

Za smeh.

Kaj naj stori?

Gospod (novi služkinji): »Ančka, prinesi mi kozarec vode!«

Služkinja prinese kozarec vode kar tako brez krožnika.

Gospod: »Kozarec se postavi na krožnik in se ga tako prinese. Zdaj pa mi daj še čevlje!«

Služkinja: »Ali jih moram tudi na krožniku prinesiti?«

Težko mogoče.

Mati: »Ali te ni sram, da imaš tako umazane roke? Ali si že kdaj videl, da bi imela jaz take roke?«

Sinček: »Ko si bila ti tako majhna ko jaz, te še poznal nisem.«

Kaj nam pišejo.

Bombek Jože, Nova vas. Naloge so prav rešene. Če bo nanese, bomo še par sličnih priobčili. Križanke doslej še ni bilo, mogoče nam kdo katero vpošlje.

Cigan Matija, Žižki. Izvršitev nalog ne more biti pravilna, ker se niste držali pogojev. Tako več števil manjka, druge so pa dvojne in celo še večkratne. Poglejte način rešitve v tej številki.

Novak Joško, Dolna Švarča. Vse je dobro, upamo, da ni bilo preveč dela. Pa še kaj!

Zelenko Janez, Grajenščak. Vaš lepo sestavljeni dopis s pravilno rešenimi nalogami nam prav ugaja. Glede na nagrado bomo videli, kaj se bo dalo storiti. Vašo priporočilo smo oddali na merodajno mesto.

Grizold Mirko, Smolnik. Naloge niso samo popolnoma prav rešene, ampak pri 1. in 2. so postavljene še tudi povprečne vsote prav. Pa še kaj!

Medved Pavla, Dolenji Leskovec. Niso uporabljene vse številke, kakor jih zahtevajo posamezne naloge.

Visočnik Karl, Pivola. Naloge so v redu. Kaj pa naj napravimo z znamko, ki je bila priložena pismu?

Pilberšek Alojzija, Pivola. Velja isto kakor za prejšnjega!

Debeljak Marija, Gradišče. Rešitev nalog je pravilna. — **Jazbec Janez, Podvrh.** Uganke so dobro rešene. — **Cesar Mielka, Planina.** Naloge so v redu izvršene. Hvala za smešnico. Pride prihodnjič, ker v tej številki ne bo več prostora. — **Pečevnik Stefan, Frajheim.** Rešitev ustreza zahtevam. Prijavljeni novi nalogi prideta na vrsto prihodnjič. Lepa hvala! — **Čepin Antonija, Reštanj.** Naloge niso prav izvršene, ker ne ustrezajo pogojem, ki so bili čisto točno navedeni.

Vsem: Pri rešitvah je najbolje, da napiše dotičnik, ki jih vpošlje, svoj naslov tako k nalogi, da se takoj ve, čigave so. Tako pa imamo več rešitev, ki kažejo samo izrezek iz časopisa, ali nobenega naslova.